

BIBLIOTEKA

BJH-1

. Q 66

DHORI QIRJAZI

Kuz zemta
ztesh se pazi...

Lirika

20

5

98-102

TIRANË, 1958

DHORI QIRJAZI

35642

22768

R

BIBLIOTEKA E SHETIT
GJIROKASTER

8A-1
Gi 66

Kur zemra rreh së pari...

LIRIKA

TIRANË, 1958

Redaktor: N. JORGAQI

Tirazhi: 1.000

Stash: 2204-55

Shtypur në Stabilimentin «MIHAL DURI» — Tiranë, 1958

GJURMAT

Rri mendoj... Përjashta drurët
i rreh era, bën tufan,
në zjarrishtë ndizen urët,
në dritare lot një xham;
fill i vetëm jam në dhomë
shkruaj vargje. Si vegim
kalëruar shoh Heronë
malesh nget e sokëllin!

Ja, më ngjan se rreh me shpatë
mbi të artën yzengji,
ndërsa kali lelegjatë
zhduket grykash si veri.
Dhe stërgjyshët kordhëtarë
varg e varg i shkojnë pas,
er' e vjeshtës duke ngarë
pelerinat u ngre pas...

Për betejë bie briri
edhe trupin të rrënqeth,
dridhen malet ndaj të gdhiri
dhe luginat rreth e rreth...
turren trimat mbi bregore,
përgut tutje si një hon,
edhe shpata mbi tabore
e gjakosur vringëllon!

Dhe Ay në majë fare
përmbi shkëmbin mijvjeçar,
ngre të rëndën përkrenare
sheh kufoma, gjak e zjarr
kryethinjur leshlëshuar;
ndërsa kali perçezi,
shfryn i ndezur i tërbuar
përmbi ushtat mizëri.

E si pret e grin pa masë
mbi të huajën hordhi,
i flet kalit lelegjatë,
i flet kalit perçezi,
dhe doriu i harbuar
u vërsul porsi rrufe
dhe nga pirgu, shkumbëzuar,
u hodh lart e ra përdhe!

Dhe ku shkeli në ata gurë
gjurmën la e u nis tej ⁽¹⁾...
u drodh pylli plot me drurë,
u drodh' ujrat në lumej,
u ndal era e tërbuar,
u ndal shqipja në ajri,
ndërsa trimi kalëruar
ngjitej grykash përsëri...

Shkuan vite qysh ahëre,
shkuan shekuj, miqt' e mi,
që kur malesh me potere
shkoi e Tija ushtëri,

---

1) — Në Mat diku është dhe sot një gjurmë kali skali-
sur mbi një shkëmb, që i thonë «Gjurm' e kalit të Skën-
derbeut».

por atje përmbi rrëpirë
gjurm' e kalit është' dhe sot,
gjurm' e kalit perçengrirë
e të madhit Kastriot.

Vjeshtë, vjeshtë; jashtë era
i rreh drurët, bën tufan;
në zjarrishtë ndizen urët
në dritare lot një xham;
gjindja ra në ëndërrime
mua gjumi nuk më zë,
era fryn, oh, sa kujtime
ndjell un sonte një nga një.

Ish kështu e fundit vjeshtë...
frynte erë dhe tufan;
në katundin tim të thjeshtë
ndjeva hapin partizan,
dollëm rrugës të shikonim
rrugët zbardhnin plot me gas,
ata shkonin e këndonin,
rrugës gjurma linin pas...

Kishte rënë bor' e parë
kishin ikur zogjtë larg;
ata ecnin të pandarë
prapa kodrash varg e varg;
ne i shihnim të gëzuar,
(rruga zbardhte plot me gas)
ata shkonin e këndonin
rrugës gjurma linin pas...

Vjeshtë, vjeshtë! Er' e rreptë
turret shtigesh shpat më shpat,
zjarri digjet qet' e qetë
jam në dhomë fillikat,

prap ndjej marshe, rri pa gjumë
rrug' e gjurma përsëri...
un' mendoj... edhe çdo gjurmë
më rrëfen një histori!

B A L T A

Prap erdhi vjeshta... shi dhe erë...
rrëket' e pyllit prapë erdhë,
përbalte rrugët dhe një herë
o balt' e verdh', o balt' e verdhë!

Të sjell ndërmend baltë... baltë...
kur shkuan trimat armët ngjeshur,
i ndoqe pas me dit' me natë,
u qulle këmbët gjysmë çveshur...

Me ta ti fjete në llogore
kur bor'e ngrirë thurte flokët,
me ta u shkrive ndër kasolle,
me ta dhe kur mbulove shokët.

E gjakn' uritur, ah ti thithe
rrëket nga plagët kur u derdhë,
po sa e dashur për ta ishe
o balt' e kuqe, balt'e verdhë!

M A L E T

«Dikush më tha një ditë duke qeshur:
i dua fushat e blerta pa kufi,
s'i dua malet gjithnjë me mjegull veshur,
se ku ka male ka dhe varfëri.»
«Po t'ish kështu o male s'do t'ju doja,
po un' ju dua, ju dua pse e di:
se ku ka male ka edhe shqiponja,
se ku ka male ka dhe krenari!»

PËR G J I G J A

Hej thëllënç' e malit
fushës na ka dalë
ku kalon një lumë,
me të rreptat valë,
pa më ngjitet lart
nëpër gjetherina,
ku bleron tërfili,
te hapet lëndina,
plot me trëndëlina.

Ngjitet vasha lart
lark e tret vështrimin
tej në ato male,
ku përcolli trimin,
e sjell nëpër mënd
ditët pranverore,
kur shetisnin bashkë
në këto bregore:
zënë dora-dore.

Ah, sa fjalë trimi
vashës i pat thënë
ndër këto lëndina
një natë me hënë...
tek rrinin të dyzë
afër një mullari
u digjej krahrori
porsi flakë zjarri,
oh, si flakë zjarri!

Po që atëhere
vite kanë shkuar
dhe sa herë vasha
trimin ka kërkuar,
po ay s'u kthye
më në këto dhera...
sa vjet e ka pritur
moj kjo zemr' e mjera,
oh, kjo zemr' e mjera!

Hej, thëllënx' e malit
fushës na ka dalë
ku kalon një lumë,
ku buçet një valë,
sheh si rritet gruri,
sheh si rritet bari,
bletën nëpër lulet
ngjyra-ngjyra zjarri
velur nga nektari.

I thërret djaloshit
sa lëkunden brigjet,
por ah, zër' i tija
vashës s'i përgjigjet,

s'i përgjigjet vashës
më ky zër' i djalit ...
larg veç val' e lumit
ç'po shkrepj pas zallit,
haj, thëllënx' e malit!

I ka hedhur sytë,
vetullakurorë
nga fushat e gjera
fushat plot traktorë ...
diku ndër kodrina
ku kullot një grigje,
tek lodrojnë shqerrat
ndër sheshe e brigje
edhe merr përgjigje.

Dielli zuri malë,
pyjet plot blerime,
nëpër mënd i vijnë
vashës sa kujtime ...
sa vite kaluan
me shi e shtërgatë,
sa eshtra u tretën
në një pyll të thatë,
oh, bujkesh e ngratë!

Vreshtat janë veshur
gjethet po blerojnë
edhe zogjt' e qiellit
bukur ligjërojnë,
po vilastar i prerë
shumë pat lotuar
si bujkesh' e gjorë
që ia dredh aq shtruar,
zëmërpërvëlur ...